Poštnina plačana v gotovini. IZHAJA VSAK TOREK, ČETRTEK IN SOBOTO. Cena posamezni številki Din 1·50.

Ličejska knjižnica Ljubljana

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. — Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII. Telefon št. 552. LJUBLJANA, dne 12. februarja 1925. Telefon št. 552. ŠTEV. 18.

K izenačenju davkov.

Problem izenačevanja davkov študira naša finančna uprava že skoro 5 let. Sestavila je tri ali štiri osnutke izenačenega zakona, v bistvu vse po istem načelu. Ni pa prišla do sedaj še preko študij in načrtov, ki naj tvorijo podlago za nadaljno obravnavanje z zastopniki gospodarskih krogov. Preobčutna obremenitev podjetij, ki javno polagajo račune, jo je prisilila, da je stopila iz dosedanje rezerve in izločila iz celotnega načrta poglavje o obdačevanju omenjenih podjetij in s tem pristala na postopno izenačenje davkov. Določila o obdačevanju podjetij, zavezanih javni računodaji, se po vsej priliki uveljavijo že s finančnim zakonom za l. 1925/26, ki stopi v veljavo dne 1. aprila 1925. Hkratu se je finančna uprava, kakor smo informirani, odločila, da izenači obdačevanje službenih prejemkov privatnih nameščencev. To izenačenje je osobito nujno zaradi preobčutne obremenitve na Hrvatskem in v Vojvodini, kjer se pobirajo na davek od njihovih službenih prejemkov tudi avtonomne doklade, katere so v zvezi z državno obremenitvijo pogosto višje nego službeni prejemki sami. Ta absurdum bo skušala finančna uprava odpraviti in obremenitev po posameznih pokrajinah, kolikor mogoče izenačiti.

Do sedaj finančna uprava še ni informirala niti naše javnosti, niti korporacij in organizacij službodajalcev in službojemalcev, kako si zamišlja nameravano izenačenje, da si nas od roka, s katerim naj stopi to izenačenje v veljavo, ne loči niti doba dveh mesecev. Pričakujemo, da finančna uprava ne bo brez zaslišanja prizadetih krogov izkušala uveljaviti tako važnega dela našega bodočega izenačenega zakona, ampak da bo tudi v tem primeru zaslišala obe kategoriji interesentov, da ji priobčita svoje želje in zahteve.

To je tem važnejše, ker gre pri tem izenačenju za odločitev važnega načelnega vprašanja: ali naj se službeni prejemki v pokrajinah, v katerih se pobira dohodnina, obdačujejo poleg z dohodnino tudi še s specijalnim davkom na plače in mezde. Na rešitvi tega načelnega vprašanja so posebno interesirane pokrajine, v katerih je v veljavi bivši avstrijski zakon o osebnih davkih iz l. 1896 (Slovenija in Dalmacija). Za te pokrajine bi pomenila uvedba posebnega davka na plače in mezde poslabšanje sedanjega že itak težkega položaja.

Gospodarski krogi v Sloveniji so že ponovno zavzeli v tem pogledu svoje stališče in ga izcrpno utemeljili. Na tem stališču vstrajajo tudi sedaj in zahtevajo, da se službeni prejemki obdačujejo le z dohodnino, torej le z enim davkom. Tak način obdačevanja je edino upravičen iz teoretičnih in praktičnih razlogov. Seveda bi se morala hkratu reformirati tudi določila o dohodnini, odnosno davčna lestvica, ki naj bi se omilila vsaj v toliko, da bi se namesto v kronah brala v dinarjih. Hkratu naj bi se pa opustilo pobiranje raznih pribitkov, ki sedanjo lestvico izdatno obremenjujejo.

Upamo, da bo finančna uprava uvidela, da nikakor ne gre, da bi se službeni prejemki obdačevali dvojno, ampak, da bo našla v sporazumu s prizadetimi krogi primerno pot za izenačenje na način, ki bo vstrezal ne le finančni upravi sami, ampak tudi privatnim nameščencem in njihovim delodajalcem.

Dr. Metod Dolenc.

Slušateljstvo desetih semestrov ljubljanske univerze.

(Konec.)

5. Splošni porast slušateljstva je dejstvo, ki nas more veseliti, prvič, ako vidimo, da isto slušateljstvo ne poseča univerze brez koristi za znanje in znanstvo; drugič, ako moremo po pravici pričakovati, da pride po uspešno končanih vseučiliških studijah v resnici do dobrega kruha. Kako je s prvo točko na naši univerzi, tega nam nobena statistika še ni razodela. Vendar mislimo, da slušateljstvo, ki prihaja v obče iz manj imovitih krogov, tudi na ljubljanski univerzi vstreza svoji dolžnosti v isti meri kakor slušateljstva na drugih univerzah, da, nagibljemo se celo k mnenju, da slovenski akademik v pridnosti in umnosti prednjači pred drugonarodnimi slušatelji. Če je pa temu tako, potem se bojimo, da se pojavi v kratkem neizogibna posledica — preobilica duševnega proletariata. Kdaj pride do tega, tega se ne da točno povedati, ali da bo vsaj nastavitev v službah v Sloveniji prav kmalu nemogoča, o tem ne more biti prav nobenega dvoma. Mi bi le želeli, da bi se slovenski akademski naraščaj razgrnil po vsej naši širni državi in si v konkurenčnem boju s hrvatsko in srbsko akademsko izobraženo inteligenco priboril najodličnejše mesto!

Ta želja pa narekuje osobito pažnjo na — ženski akademski naraščaj. V tem pogledu naj predvsem prinesemo drugo razpreglednico, ki kaže številke ženskih rednih in izrednih slušateljic. (Teološka fakulteta seveda pri tem ne pride v poštev ter je zato izpuščena.)

		Redne in izredne slušateljice										Skupno število vseh slušateljic									
		1919/20	1920/21		1921/22		1922/23		1923/24		1924/25	1919/20	1920/21		1921/22		1922/23		1923/24		1924/25
Fakult.	sem.	letni	zimski	letni	zimski	letni	zimski	letni	zimski	letni	zimski	letni	zimski	letni	zimski	letni	zimski	letni	zimski	letni	zimski
filozof.	rednih	14	12	12	15	20	28	22	31	29	36	14	25	36	35	33	51	42	57	48	68
	izred.	—	13	14	18	15	23	20	26	19	32										
kurist.	rednih	2	5	5	5	5	4	4	8	4	8	2	5	8	7	6	4	4	9	6	9
	izred.	—	—	3	2	1	—	—	1	2	1										
medic.	rednih	6	10	11	13	12	13	12	7	6	9	6	10	11	13	12	13	12	7	6	9
	izred.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—										
tehn.	rednih	3	3	3	4	5	6	6	8	6	8	3	3	3	6	6	6	6	9	6	10
	izred.			—	2	1	—	—	1	—	2										
Skupaj	rednih	25	30	31	37	42	51	44	54	46	61	25	43	48	59	59	74	64	82	67	96
	izred.	—	13	17	22	17	23	20	28	21	35										

Iz te tabele moremo predvsem ugotoviti, da se število ženske akademične omladine od leta do leta stalno dviga. Preračunimo številke odstotkov celokupnega ženskega slušateljstva za vsako leto posebej, da se izognemo različnosti med zimskimi in letnimi semestri! Dobimo od leta 1920 dalje (do malega) dosledno naraščanje ženskih slušateljic: leta 1920: 3.2%, l. 1920/21: 4.25%, leta 1921/22: 4.8%, l. 1922/23: 5.6%, leta 1923/24: 6.8%, l. 1924/25: 6.4%. To se pravi, ta čas je še vsak 14. član akademičnega podmladka ženskega spola. Da bi vsa ta (po našem mnenju razmerno prevelika) množica ženskih slušateljic resno delala moškim konkurenco, o tem imamo opravičene dvome. Med celokupnim številom vseh izkazanih (moških) slušateljev 10.942 je bilo izrednih 365 ali 3.4%, med celokupnim številom slušateljic 617 pa je bilo izrednih 196, ali 31.6%. Tu nam postane jasno, da skoraj ena tretjina slušateljic že po zasnovi svojih študij ne misli na poklicni studij, kajti brez vpisa kot redna slušateljica se ne more nobena oglasiti k državnim izpitom. Da je število slušateljic, ki študirajo zgolj radi študija, t. j. zastran višje izobrazbe, tako narastlo, to služi našim slušateljicam vsekakor v čast. Pa vendar, če pogledamo tudi samo število rednih slušateljic, ki so dosegle v zimskem semestru l. 1924/25 na filozofični fakulteti 36, na juridični 8, na medicinski 9, na tehnički 8, moramo si vendarle prav resno staviti vprašanje, ali bo večina teh slušateljic, ko absolvirajo fakultete z vsemi predpisanimi izpiti, kos — konkurenčnemu boju z moškim spolom. Takih poklicov, v katerih bi mogle ženske izključno gospodariti, je bore malo. V vseh drugih pa bo duševni proletariat moškega spola s svojemu spolu lastno brutalnostjo v boju za eksistenco pritiskal ženske konkurentinje ob steno!

Zavedamo se, to priznamo ob koncu te črtice brez ovinkov, da naše številke že po svojem obsegu kratkega razdobja samo 5 let niso zanesljive. Tudi vemo, da bi morali imeti, ako bi hoteli naše ugotovitve dobro podpreti, še drugačno statistiko na razpolago, osobito tako, ki pojasnuje odkod prihajajo slušatelji in kako zaključujejo svoje studije, z uspehom ali brez njega. V tem pogledu bi nemara kazalo, da bi rektorat ljubljanske univerze v bodoče to delo opravljal na isti način, kot je doslej naznanjal število slušateljev; vsaj stroški bi s tem ne nastali skoraj nobeni.

Vsekakor pa mislimo, da nudi že to preprosto statistično gradivo, ki smo je mogli po raznih vidikih premotriti, vendar le že precej jasno sliko, da se ljubljanska univerza lepo razvija, da pa baš ta razvoj daje mnogo pomislekov, mari ni spričo sličnega razvoja ostalih univerz v naši državi z narodno-gospodarskega stališča nujno potrebno, da poskrbi država poleg dobre fundacije že obstoječih tehničnih fakultet pred vsem za ustanovitev zemljedelskih in šumarskih srednjih in malih šol, da pride do primernega podmladka odtoka v tiste struge, ki so najbolj primerne za pretežno agrarno državo. Kajti če ne bo skrbljeno za najintenzivnejše izkoriščanje naših prirodnih bogatstev, tičočih v rodovitni zemlji, velikanskih gozdovih in mogočnih rudnikih, tudi za inteligenco, ki prihaja iz univerz, kmalu ne bo prave uporabe.

Ljubljana, 1. svečana 1925.

Oprostitev železnice jamčenja za blago, ki je vsled svoje naravne kakovosti v posebni nevarnosti poškodovanja.

Iz trgovinskosodne prakse.

§ 86. žel. obrat. reda našteva slučaje, v katerih železnica ne jamči za izgubo, zmanjšanje ali poškodovanje poslanega blaga med prevažanjem in sicer izključuje v točki 4. jamstvo pri blagu, ki je vsled svoje naravne kakovosti posebno v nevarnosti, da se izgubi, zmanjša ali poškoduje, zlasti da se zdrobi, zarjavi, znotraj izpridi, nenavadno izteče, izsuši ali raztrosi, pri kaferem blagu železnica ne jamči za škodo, ki je ravno iz te nevarnosti nastala. Če je le možnost, da je škoda nastala iz ene izmed teh nevarnosti, je zakonita domneva, da je res iz nje nastala. Vendar pa tudi v teh slučajih železnica ni oproščena jamstva, če je škoda vendarle nastala po njeni krivdi.

Na tako odgovornost iz kakovosti

blaga se je sklicevala železnica v pravdi z neko tvrdko, ki ji je izročila v Ljubljani v prevoz octovo kislino v vrednosti 1182 Din, tudi po priznanju tožene železnice pravilno in v redu omotano. Med prevozom se je posoda z octovo kislino razbila in je vsa vsebina iztekla. Svoj ugovor je utemeljevala železnica s tem, da v smislu § 86., točka 4. obr. prav. ne jamči, češ da so stekleni baloni, v kakršnem je bila tudi zdaj kislina, po svojem naravnem svojstvu podvrženi posebni nevarnosti, da se med prevozom razbijejo. Dogaja se namreč opetovano, da se razbijejo taki baloni med transportom vzlic dobremu in pravilnemu pakovanju, zlasti če je blago dalj časa na poti. Tudi pri rednem normalnem prevažanju se dogajajo hudi sunki, ki so sposobni balon pokvariti.

Sodišče je železnico obsodilo v plačilo iztoževanega zneska in stroškov. V tej pravdi je bilo rešiti edino vprašanje, ali spadajo redno adjustirani stekleni baloni, v kakršnih se običajno prevaža octova kislina, med blago, našteto v § 86., točka 4. obratnega pravilnika.

Po navedbi zaslišanega izvedenca so baloni za octovo kislino redoma debeli 5 mm, pri vrhu in na vratu še debelejši. Steklenica stoji v pleteni košari ter je med steklom in košaro vložena slama. Na vrhu je steklenica ovita s pleteno slamo in pokrita s klobukom iz protja.

Po mnenju tega izvedenca iz krogov trgovcev s takim bagom, kakor tudi izvedenca steklarja vzdrže taki baloni normalen železniški transport. Razbijejo se le vsled udarcev s trdimi rečmi, n. pr. z železnim drogom ali vsled pritiska težjih stvari, ki so naložene ž njimi skupaj v vagonu in ki učinkujejo nanje vsled sunkov pri premikanju. Pritiski in udarci z lahkimi rečmi, ne škodujejo.

Iz teh mnenj izvedencev sledi, da normalno adjustirani baloni za octovo kislino niso občutljivi za sunke in pretresljaje, ki se redno dogajajo na železnici, marveč da je treba še drugih učinkov, da se razbijejo, kakršni bi bili udarci s trdimi rečmi ali pa pritisk težkih, ž njimi skupaj naloženih predmetov.

Prvo se more zgoditi le iz nemarnosti ali zlobe, slednje pa le tedaj, če so vagoni nepravilno naloženi. Že po § 282. trg. zakona pa je železnica dolžna, da postopa pri prevažanju s skrbnostjo rednega trgovca in da pri nakladanju pazi na to, da se ne naložе predmeti skupaj, ki se morejo medsebojno poškodovati.

Ne more se torej trditi, da so redno zapakovani baloni za octovo kislino že vsled njim lastnega svojstva izpostavljeni posebni nevarnosti, da se razbijejo, vsled česar je ta ugovor tožene železnice neutemeljen.

Glavna zaloga

VAN KASTER CACOA

F ŠIBENIK - LJUBLJANA

Iz carinske prakse.

Odločbe Državnega sveta. — Piše Just Piščanec.

(Nadaljevanje.)

V. Odločba D. S. št. 11.244 z dne 19. novembra 1924.

Dne 7. VII. 1922 sem prijavil pri carinarnici v Mariboru za O. R. 1 zaboj z vsebino: fizični aparati — hidrometer, t. p. 659. Pri uradnem pregledu je carinarnica ugotovila: priprave za avtomatsko merenje, toda brez ure (števca), t. p. 634, à 150 Din za 100 kg. Na podlagi tega izvida me je carinarnica občutno kaznovala.

Proti razsodbi carinarnice sem vložil rekurz, v katerem sem izjavil: Postopanje carinarnice je v predmetnem primeru popolnoma protivno zakonskim predpisom iz naslednjih razlogov:

a) Ocariniti je bilo kombiniran hidrometer sistema »Feller« (v fakturi: Wassermesser, kombiniert mit einem 15 mm Maßläufer System Feller), kateri je sestavljen iz aparata iz litega železa in medenine z dvema na njem montiranima urama (števcama). Sam aparat se nikakor ne more smatrati kot »vodomer« v smislu komentarja k car. tarifi p. 634, ker se po tej postavki morejo cariniti **samo priprave brez števca**; ostali del aparata, iz litega železa in medenine, je pa uvrstiti največ v t. p. 641, po kateri postavki je, po demontiranju števcev, carine prost, dočim tehta števca samo okoli 2 kg (cel aparat je tehtal 85 kg); a ta del (števca — uri) se po občnih odredbah za ure (števce) k t. p. 662, sme ločiti ter na to posebe ocariniti po t. p. 665. Carinarnica je svoj izvid zgrešila ter mi protipredpisno naložila neutemeljeno carino in globo, ker bi po pravilnem razumevanju in tarifiranju carina znašala samo 3 Din v zlatu, a eventualna globa 15 Din = 90 Din; ne pa 766.80 Din + 3834 Din kakor je to carinarnica pogrešno in neosnovano izračunala. Prilagam sliko hidrometra.

b) Predmetni hidrometer ne more spadati pod t. p. 634 že zaradi tega, **ker ima na sebi montirane števce (ure), kar t. p. 634 izrečno izključuje**, a carinarnica to dejstvo molče preide. Priprave za avtomatsko merjenje morajo biti po t. p. 634 brezpogojno brez števca (ure).

c) Predmetni hidrometer je kombinirano sredstvo za merjenje **množine in brzine vode** (kar je razvidno iz slike) ter mora spadati ali v t. p. 659 ali se mora ločeno cariniti, in sicer: 2 kg po t. p. 665, ostalo pa kot ne posebe imenovan aparat po t. p. 641, kakor sem dokazal pod a).

d) Konstatiram, da sem v zapisniku, sestvaljenem dne 11. t. m. carinarnico zaprosil, da potom superrevizorja utrdi pravo stanje blaga ter da sporno vprašanje razreši carinski biró v Beogradu; tej moji zahtevi pa carinarnica ni ugodila.

e) Končno je hidrometer sestavni del vodovodne naprave južne železnice ter na podlagi razpisa Cbr. 61.602 na temelju potrdila trgovske zbornice osvobojen carine. Po odločbi O. D. S. z dne 28. V. 1922, št. 5888, **ne postoji kazen, ako se vsled povlastice ali drugače za prijavljeno in najdeno blago ne plača carina.**

f) Prosim, da se carinarnično rešenje kot nezakonito, pogrešno in sporno razveljavi in sporno vprašanje reši v smislu čl. 54 car. zap.

Ministrstvo ni teh razlogov ovrglo, pač pa jih je v svojem **odklonilnem** rešenju Cbr. 54.499 od 12. okt. 1922 smatralo za neumestne in v zakonu neosnovane, potrdivši carinarnično razsodbo.

Nastopil sem tožbo na Državni Svet ter v dotični vlogi še nadalje poudarjal:

a) V smislu splošnih odredb za stroje in aparate komentarja k XV. delu carinske tarife se carinijo »manometri, števci in podobno«, kadar se uvažajo obenem s stroji in aparati (tudi razklopljeni) kot sestavni ali rezervni deli teh strojev in aparatov, brez ozira na materijal, kot stroji in oziroma aparati. Predležeči kombinirani hidrometer, čigar sliko sem priložil prvi pritožbi, tvori večjo pripravo (aparat) iz litega železa, katera na noben način ne more spadati v t. p. 634, po kateri jo je carinarnica iz razloga, ker ta priprava ni nikak vodomer v smislu tarifnega komentarja, marveč večji aparat za merjenje brzine in količine (površine) vode, na katerem sta montirana dva števca, ki avtomatsko registrirata vodno brzino in površino, ter se kot taka morata uvrstiti, ako se demontirata, ali v t. p. 659 (glasom katere sta oproščena carine), ali **po njuni stvarni težini** (okoli 2 kg) v t. p. 624, po kateri se plača 150 Din za 100 kg. Ker sta pa ta dva **števca montirana na aparat** ter po navedeni splošni odredbi za stroje in aparate obenem **sestavna dela samega aparata**, morata se dosledno oprostiti carine. Carinarnično rešenje in vporaba carinske tarife sta potemtakem popolnoma zgrešena in v protislovju s komentarjem car. tarife.

b) Predmetni hidrometer je sestavni del vodovodne naprave južne železnice ter je na podstavi razpisa Cbr. 61.602/1920 carine prost. Z ozirom na dejstvo, da se je vsa ostala naprava na podlagi rečenega razpisa oprostila carine, ni vzroka, da bi se tudi predmetna priprava za merjenje brzine in površine vode ne oprostila carine.

c) Za carinsko oglobljenje se predvideva vobče namera, oškodovati drž. blagajno. Kakšno namero učiniti tak prestopek, naj bi imel prijavitelj, ako je pri svojem deklariranju postopal povsem soglasno s komentarjem car. tarife, kateri komentar montirane števce izrečno našteva kot carine proste priprave?

d) Očividno je posmatranje carinskih uslužbencev sporno, toda ta spor se ni rešil predpisanim potom. Ako pa je stvar sporna, ni kazni.

e) **Zaradi nujnosti sem Ministrstvo** prosil za nujno obravnavo tega predmeta. Ministrstvo je pa izdalo svoje odklonilno rešenje **po štirih mesecih** ter s tem povzročilo še visoko ležarino.

Na spodaj navedeno tožbo in razloge je sodišče Državnega Sveta izdalo odločbo št. 11.244 z dne 19. novembra 1924, katera se glasi:

»U ime Nj. Vel. Aleksandra I., kralja Srba Hrvata i Slovenaca. Državni Savet u svom III. odelenju uzeo je u razmatranje žalbu J. P. protiv rešenja Ministarstva Finansija od 12. oktobra 1922. g., Cbr. 54.499, kojim je osnaženo rešenje carinarnice u Mariboru o njegovoj kazni za delo iz čl. 166 car. zakona, pa je proučivši žalbu i ostala akta našao, da je ožalbeno rešenje pravilno i na zakonu osnovano. S toga je na osnovu čl. 201 car. zak. rešio: da se ova žalba odbaci.

(Dalje sledi.)

Zahtevajte v vseh javnih lokalih

Trgovski list!

Savič:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

Uvoz kovaških izdelkov je ogromen. Tako se je l. 1920 uvozilo: 1. lopat, matik, grabelj, vil in podobnega orodja 722.250 kg za 6,163.269 Din; 2. kos, srpov, klešč, nožev in drugega orodja oziroma ostrin 1,042.931 kg za 9,803.923 Din; 3. sekir, mesaric itd. 143.175 kg za 898.943 Din; 4. priprav za merjenje, naprav za razvijanje in navijanje 64.550 kg za 950.247 Din; poljedelsko orodje, kolikor še ni navedeno, 1,532.957 kg za 8,856.910 D; 6. izdelkov iz kovanega železa 1 milijon 319.673 kg za 4,381.422 Din. Pri tem še ni vpoštevan železniški materijal po 9,196.569 kg, železne konstrukcije 826.397 kg, dvigala 94.514 kg, surovine 445.634 kg.

Ta ogromni uvoz izvira iz tega, ker se v Srbiji niso nikdar ozirali na domačo kovaško obrt, radi česar se ta obrt ni mogla razviti. Nič boljše ni v osvobodenih pokrajinah, ki so trpele pod avstro-ogrsko konkurenco in še trpe, ker so carine na kovaške izdelke jako nizke.

Kovaška obrt in industrija spadata med najvažnejše faktorje naše narodne obrambe, radi česar zaslužita v tem pogledu našo največjo pozornost.

Ista pozornost bi se morala posvetiti našim kovaškim izdelkom iz narodno-gospodarskih ozirov. Treba je torej delati z vsemi silami na to, da se ta obrt in industrija čim preje pri nas povzdigne ker so za to dani vsi pogoji in sicer: neobičajno ugodne delavne moči za kovaško stroko, obilne

LISTEK.

Herbert N. Casson:

Dvanajst tipov.

Sedmi tip.

KUPITE V BAISSI IN PRODAJTE V HAUSSI!

Ta tip obsega samo sedem besedi. Toda če ga uresničite, potem morete spraviti skupaj premoženje, ki bi ga označilo enajstštevilčno število v poljubni zlati valuti. To je lahko povedano, toda komaj eden izmed tisočev ima pogum in neodvisnost, da bi to tudi storil.

Skoraj vedno kupuje takrat, ko kupuje masa in prodaja, kadar prodaja masa.

Kajti tudi borza in denarni trg se ravnata po načelih mase. Niti bankirji in špekulanti ne mislijo samostojno. Gotovi vrednostni papirji so popularni in drugi niso.

Gotove trgovske panoge so v cvetju, druge so izgubile vsak interes.

Pojdite v poljubno pisarno mešetarja in slišali boste klepetanje dneva. Prav tako klepetanje je, ko kadar služkinja kramlja na vežnih vratih s sosedovim hišnikom.

Na vsakem naložnem trgu sta dve masi. Masa kupcev in masa prodajalcev.

Če pride kdo na trg, potem se neizogibno pridruži večji masi. To je eden glavnih vzrokov, zakaj da izgubi.

Mi vsi, ali skoraj vsi smo obvladani od črednega instinkta. Sledimo masi, veliki masi ravno tako, kakor sledi vol ali slon svoji čredi. Delamo to, kar delajo drugi, ker je to lažje in komodneje. Nočemo veljati kot čudaki ali neprijetni ljudje.

Z eno besedo: Pustimo se nositi. Ravno to, kar v verstvu, politiki in javnih zadevah, delamo tudi v finančnih stvareh.

Pasivni ostanemo. Pustimo, da se nas suva sem in tam. Od naših sosedov, sodržavljanov in od časopisja.

Najbolj — od časopisja.

Časopisje je isto, kar v splošnem dela javno mnenje. — Reporterji in uredniki nikakor ne mislijo več ko drugi ljudje. Dostikrat celo manj.

Vsak dan morajo povedati nekaj novega, vseeno, če kaj vedo ali ne.

To neprestano in povdarjeno »povedanje« pa upliva na maso, na bralce. Večina ljudi ne misli. Samo čitajo. In ker čitajo večinoma samo časopis, ima to, kar je v njem, nanje velik upliv.

Čudno dejstvo, ki nikakor ne govori v prilog ljudi je, da roma večina od zibelke do groba, ne da bi le nekaj samostojnega storila. Vse svoje življenje so sledili samo masi.

Splošen občutek imajo, da je varnejše slediti masi. To je mogoče pravilno v politiki in v javnem življenju, v financi pa je napačno.

V financi izgubi masa vedno. To pa je poznano samo nekaterim in ti to previdno ohranijo za sebe. — V financi pridobe samo nekateri neštevilni. Ti pridobe, ker slede gibanju cen, ne pa masi.

Financa je direktno nasprotje politiki. Kako malo podjetnikov in trgovcev se tega zaveda!

Financa se ne briga za glas večine. Cene se ne določajo z glasovanjem. — Vseeno pa je res, da javnost dviga in niža cene.

Če hoče dvajset ljudi prodati delnice kake družbe, samo pet pa jih hoče kupiti, potem padejo cene delnic. In če hoče potem dvajset ljudi kupiti, samo pet pa prodaja, potem gre cena navzgor. Moder naložnik ne kupi, kadar kupuje masa in ne proda, kadar prodaja masa. Stoji na strani in izrabi gibanje cen.

(Dalje sledi.)

vodne sile, premog, železna ruda železo in jeklo.

Že davno je znana stvar, da so naši kovači prvovrstni in ob vojnem času so se o tem prepričali tudi Nemci in Francozi, kjerkoli so prišli v dotiko z našimi kovači. Tako je izjavil totarnar plugov Eberhart v Ulmu dr. Niki Popoviću, znanemu našemu ekonomistu, da so Srbi, ki so bili pri njem zaposleni, odlični kovači in da je bil eden od njih najboljši kovač, kar jih je do takrat poznal. Bilo bi obžalovanja vredno, ako bi ostale te dobrine neizkoriščene, dočim bi ob vojnem času brez kovaške obrti ginili kakor muhe.

Da se to doseže, bi bilo potrebno: 1. povišati carino na kovaške izdelke, da bo mogel vsak naš sposoben in moderno opremljen obrtnik in industrijec napredovati; 2. osnovati strojno-kovaško in nožarsko šolo v Savskem Mostu ali Prijedoru za izdelovanje orodja in nožev, uvesti izdelovanje orodja in nožev na mehanični način v vojno tehničnem zavodu tako, da bo zavod služil kot šola za to stroko; 3. organizirati povsod, kjer je več kovačev, zadruge in jim omogočiti, da si nabavijo čekiče z motorskim pogonom in zvišajo obratni kapital; 4. omogočiti odličnim mladim nožarjem in kovačem, da absolvirajo šolo za orožje in orodje v Štajerju (Avstrija), pripraviti odlične kovače, da pojdejo na delo na Vestfalsko, kjer naj bi delali v vseh krajih male in velike kovaške industrije, da popolnijo svoje znanje; ob povratku bi jim bilo treba omogočiti, da se osamosvoje; 5. vsakemu boljšemu kovaču pomagati, da si nabavi motorski obrat za izdelovanje nožev in orodja; 6. dajati naročila za kovaške izdelke na račun občin in države izključno domačim kovačem; 7. spisati obširno knjigo o kovaški obrti in jo tiskati na državne stroške; 8. vplivati na občine v večjih kovaških krajih, da sezidajo motorno delavnico, kakor se je to zgodilo v Užicah, kjer je občina postavila kovačnico za svoje kovače; 9. šolati nadarjene kovaške vajence kovačev-ciganov, da se usposobijo za posamezna nova dela in jim pomagati, da jih uvedejo med svojce.

(Dalje sledi.)

Trgovina.

Trgovska agentura naše države v Budimpešti. V Budimpešti je pričela te dni poslovati privilegirana trgovska agencija naše države, ki ima v prvi vrsti namen posredovati trgovske posle med našo državo in Ogrsko. Poleg tega daje agencija vse informacije glede izvoza in uvoza ter zastopa po svojem pravnem oddelku naše državljane v vseh privatno-pravnih vprašanjih in sporih.

Mednarodni kartel za žarnice. Pred kratkim se je ustanovil mednarodni kartel za prodajo žarnic za dobo deset let. Poleg nemških, francoskih in angleških so stopile v kartel tudi ameriške tovarne žarnic. Po kartelni pogodbi je porazdeljena produkcija, določene cene in dogovorjen način razdeljevanja dobička na posamezne člane.

Avstrijsko-švicarska trgovska pogajanja. — Med Avstrijo in Švico se vrše sedaj v Bernu pogajanja za ukinitev medsebojnih uvoznih omejitev. Švica želi, da ukine Avstrija uvozno omejitev za izdelke industrije ur, za poljedelske produkte, za kvalitetne sire, poljedelske stroje in luksuzne izdelke. Avstrija pa želi, da se ukine uvozna omejitev za produkte papirne industrije, sirov les, luksuzno pohištvo, električne aparate, tekstilno blago in grafična dela. Nadalje želi Švica, da se ji olajša prevoz izvoza preko Avstrije na Balkan in vzhod, Avstrija pa želi olajšanje prevoza preko Švice v pristanišča, ki vkrcavajo blago za Južno Ameriko. Pogajanja tvorijo podlago za trgovsko pogodbo, katero nameravata obe državi skleniti še tekom l. 1925.

Nemška zunanja trgovina v letu 1924. Ako preračunimo nemški trgovski promet v l. 1922., 1923. in 1924. na isti količnik, to je na predvojno vrednost blaga po indeksni številki, je Nemčija uvozila v l. 1922. za 6309 milj., l. 1923. za 4822 milijonov in leta 1924. za 6963 milijonov zlatih mark blaga. Odstotek uvoza napram l. 1913. je znašal l. 1922.: 56.3%, l. 1923.: 43% in l. 1924.: 62.1%. Izvoz je znašal l. 1922.: 6206 milijonov, l. 1923.: 5352 milj. in l. 1924. 5153.7 milijonov zlatih mark, to je l. 1922: 60.9%, l. 1923. 52.5% in l. 1924. 50.5% izvoza v l. 1913. Gospodarski krogi smatrajo, da povzročajo pasivnost trgovske bilance med drugimi visoke inozemske carine, ki onemogočajo razvoj izvoza v potrebni izmeri in pozivajo poljedelce, da v izdatnejši meri obdelujejo zemjo, da ne bo potreba uvažati poljedelskih produktov v taki meri, da bi njihov uvoz tako porazno vplival na trgovsko bilanco.

Monopoliranje prodaje soli na Poljskem. Dne 1. februarja t. l. je poljska država proglasila nakup in prodajo ter uvoz in izvoz soli za državni monopol. Monopol bo upravljal finančni minister, ki je poblaščen, da določi nakupne in prodajne cene.

Denarstvo.

Zlata pariteta srednjeevropokih držav. — Jugoslavija (dne 3. t. m.) 1 zlati dinar = 11.92 pap. din., Češkoslovaška (dne 3. t. m.) 1 zlata krona = 6.84 pap. kron; Avstrija (izza dne 15. aprila 1923) 1 zlata krona = 14.400 pap. kron, Ogrska (od 1.—15. t. m.) 1 zlata krona = 14.800 pap. kron; Rumunija (dne 3. t. m.) 1 zlata leja = 37.35 pap. lej, Italija 1 zlata lira = 4.66 pap. lir.

Obtok bankovcev Narodne banke. Narodna banka je imela po stanju dne 31. januarja t. l. za 5794 milj. dinarjev bankovcev v obtoku. Obtok se je v času od 22. do 31. januarja t. l. znižal za 30 milj. dinarjev.

Kovani drobiž. — Vlada je podpisala pogodbo z nekim francosko-belgijskim konzorcijem za dobavo kovanega denarja po ½, 1 in 2 Din. Prvi del naročenega kovanega denarja bo dovršen do konca maja t. l., ostanek pa tekom nadaljnjih osmih mesecev. Hkratu s tem denarjem pride v obtok tudi drobiž po 5 in 10 para, katerega vlada dosedaj ni dala v promet, dasi ga ima v zalogi že izza leta 1920. Novi dinar bo imel obliko srebrnega srbskega dinarja iz leta 1915. Namerava se dati kovati tudi zlatnike po 20 Din iz zlata, ki ga ima na zalogi Narodna banka. Kdaj se to zgodi, zaenkrat še ni določeno.

Porast dinarja v mesecu januarju t. l. Trgovska zbornica v Beogradu se je na zadnji plenarni seji bavila tudi z gibanjem dinarja v mesecu januarju t. l. Ob tem povodu je zbornični podpredsednik g. Stanojević ugotovil, da znaša naš mesečni izvoz okoli 900 milijonov dinarjev. Od te vsote je bilo največ polovico deviz za izvoženo blago prodanih, vsled česar so naši izvozniki povodom naglega in nepričakovanega porasta dinarja oškodovani najmanj za 10%, torej za okoli 50 milijonov dinarjev. V nadaljnih izvajanjih je referent zahteval, da država intervenira ne le takrat, kadar dinar pada, ampak vedno in pravočasno tudi takrat, kadar se naglo in nepričakovano dviga.

Uspehi valutne reforme na Poljskem. — Poljska je izvedla valutno reformo z uvedbo zlatega denarja. Reforma je imela v trgovini in industriji nepričakovani uspeh v smeri razvoja in napredka. Izredno so se povečale tudi hranilne vloge, ki so dne 1. januarja 1924 znašale samo 669.558 poljskih zlotov. Že do konca julija istega leta so se vloge dvignile na 11.7 milijonov zlotov, pri čekovnih uradih na 80.9 milijonov, na tekočih računih na 17.6 milijonov in pri drugih zavodih na 110.1 milj. zlotov. Ta izreden porast razpoložljivega kapitala je poživil poljsko industrijo, povečal njen kredit in zasigural produkcijo. Ako ne bodo nadaljnjega razvoja preprečili kaki politični zapletljaji, bo Poljska v najkrajšem času dosegla za sedanje prilike mogoči višek v razvoju gospodarskega življenja.

Ameriški krediti za poljska mesta. Štiri poljska mesta (Radom, Čenstohova, Ljublin in Piotrkov) so dobila ameriška posojila za izvedbo kanalizacije, vodovodov, klavnic in popravilo cest v celokupni vsoti 10 milijonov dolarjev. Vsled tega se je na zvezo poljskih mest obrnilo še več poljskih mestnih uprav, da jim izposluje ameriška posojila. Zveza je že stopila v zvezo z ameriškimi finančniki, ki njenim prizadevanjem niso nenaklonjeni. Kakor smo čuli, se je pred časom potegovala tudi ljubljanska mestna občina po takratnem županu g. dr. Periču za ameriško posojilo, a so njegova prizadevanja ostala brezuspešna, vsaj čuli nismo nikakih nadaljnjih podrobnosti.

Carina.

Carinski prejemki v mesecu novembru l. 1924. V mesecu novembru l. 1924. so carinarnice pobrale: na carini 28 milijonov 63.318.53 Din, na monopolni taksi za smodnik in dinamit 49.543.40 Din in za ostale monopolske predmete 17 milijonov 604.134.60 Din, na žigovinah (igralne karte itd.) 54.750 Din, na državni trošarini 7,262.669.38 Din, na luksuzni taksi 959.534.99 Din in na davčnih varščinah 376.628.95 Din, na sporednih taksah (ležarina, noševina itd.) 226.036.78 Din, na ažiji 84,726.438.05 dinarjev, na naknadno pobrani carini 152.576.25 Din, na globah 98.690 Din in na drugih izrednih dohodkih 75.543.35 dinarjev. Skupaj 139,649.864 Din 28 par. V času od 1. aprila do 30. novembra 1924. so znašali carinski prejemki 1.144 milijonov 413.988 Din 91 par.

Davki in takse.

Porazdelitev kontingentirane občne pridobnine za l. 1924. Občna pridobnina je v Sloveniji kontingentirani davek, to je ves davek se plača le z vsoto, ki je vnaprej določena. Ako davčna oblastva odmerijo na tem davku več, nego znaša kontingent za posamezne davčne razrede, se odmerjeni davek primerno zniža ali zviša. Celotna vsota kontingenta (za vse štiri razrede) je za l. 1924 določena na 1,309.849 Din, in sicer za prvi razred 366.404 Din, za drugi razred 302.067 Din, za tretji razred 338.257 Din in za četrti razred 303.120 Din. Prva dva razreda se delita na dva priredbena okraja: Ljubljana in Maribor, tretji in četrti razred pa na 22 priredbenih okrajev, ki so identični s političnimi okraji. Davčna oblastva so odmerila davčnim zavezancem I. razreda za dvoletje 1924-1925 448.920 Din pridobnine, II. razreda 341.209 Din, III. razreda 379.123 dinarjev in IV. razreda 416.477 Din, skupaj 1,585.729 Din. Ker te vsote presegajo določeni kontingent, se je davek potom porazdelbenega odbitka znižal v I. razredu na 367.535 Din v II. razredu na 301.627, v III. razredu na 338.978 Din in v IV. razredu na 303.288 Din.

Promet.

Izboljšanje tovornega prometa na progi Maribor—Dunaj. Na pobudo gospodarskih krogov iz Slovenije se v najkrajšem času pričnо dogovori med našim in dunajskim prometnim ministrstvom, kako naj se pospeši tovorni promet na progi Maribor—Dunaj. Od uspeha teh dogovorov je odvisno, ali in v koliko bo mogoče pospešiti medsebojni tovorni promet med obema državama, ki sta gospodarsko v jako živahnih odnošajih in obe eminentno interesirani, da se ustvari pogoje za hitrejši prevoz izvoznih in uvoznih predmetov.

Izvoz in uvoz.

Naš izvoz v preteklem decembru. — Po oficijelnih statističnih podatkih o našem izvozu v mesecu decembru, ki so bili ravnokar priobčeni, je dosegel naš izvoz v mesecu decembru prošlega leta, vrednost v celokupnem iznosu 953 milijonov dinarjev. Ako primerjamo izvoz v decembru 1924, napram izvozu v prošlem decembru, bomo videli, kako rapidno je porastel naš izvoz v teku enega leta. Decembra 1924, se je izvozilo iz naše države 406.836 ton v vrednosti 953 milijonov 194.679 Din. Izvoz v decembru 1923 je pa znašal 274.837 ton, v celokupni vrednosti 827,974.102 Din. Izvoz v decembru 1924 je bil za 131.999 ton ali 48.03% višji nego v letu 1923, njegova vrednost pa je presegla za 125 milijonov 220.577 Din ali 15.13% vrednost izvoza v letu 1923. Celokupni izvoz v letu 1923 je znašal 3,025.914 ton, v letu 1924 pa 3,915.700 ton, tedaj za 889.786 ton, ali 29.41% več nego v letu 1923. Vrednost celokupnega izvoza je znašala v letu 1923 8,048.843.930 ton, v letu 1924 9.538,774.432 ton, tedaj v tem letu za 1.489,930.502 toni, odnosno 18.51% več nego v letu 1923.

Razno.

Razveljavljenje zakona o prisilni poravnavi. Kakor se čuje od povsem zanesljivih strani, namerava vlada s prihodnjim finančnim letom, ki stopi v veljavo dne 1. aprila t. l., ukiniti zakon o prisilni poravnavi.

Inženjerska komora v Ljubljani. Na temelju Začasne uredbe o ustanovitvi inženjerskih komor od 8. oktobra 1924 se vrši v soboto 14. februarja t. l. ob 2. uri 15 minut popoldne ustanovna skupščina Inženjerske komore v Ljubljani, ki jo sklicuje Udruženje jugoslov. inženjerjev in arhitektov — Sekcija Ljubljana. Na dnevnem redu je konstituiranje Komore, volitev delegatov v glavno upravo inženjerskih komor v Beogradu in ustanovitev proračuna. Neposredno pred skupščino Komore se vrši občni zbor dosedanje Inženjerske zbornice radi pravilnega razpusta te Zbornice in predaje njenih agend Sekciji Ljubljana UJIA odnosno novi Inženjerski komori. Pismena vabila na obe zborovanji so se poslala vsem dosedanjim članom Inženjerske zbornice ter prosilcem za novo pooblastitev, kojih prošnje so pravilno utemeljene.

Vinogradniška zadruga v Vršcu. Vinogradniki iz Vršca in okolice, centruma banaških vinorodnih krajev, so sklenili, da si osnujejo vinogradniško zadrugo. Ustanovni občni zbor se vrši dne 12. t. m.

Nemško-francoska trgovska pogajanja. Strokovnjaki nemško-francoske trgovske delegacije izdelujejo osnutek začasne trgovske pogodbe, ki naj stopi takoj v veljavo in vsaj začasno uredi medsebojne trgovske odnošaje. Začasna pogodba naj bi veljala do konca l. 1925.

Razstava v Beljaku. V času od 30. maja do 15. junija t. l. se priredi v Beljaku razstava za trgovino, obrt, industrijo in poljedelstvo.

Insolvence na Ogrskem. V l. 1924 je bilo na Ogrskem priglašenih 66 konkurzov (l. 1923 le 17) in prijavljenih 196 prisilnih poravnav (l. 1923 le 38).

Gospodarski odnošaji med Poljsko in Rusko. Poljski minister v Moskvi je izjavil uredniku nekega ruskega lista, da ne obstojajo med Poljsko in sovjetsko Rusijo nikake ovire, ki bi onemogočale poglobitev gospodarskih odnošajev med obema državama.

Švicarski indeks za veletrgovino v letu 1924. Indeksne številke so znašale v Švici v posameznih mesecih l. 1924 (julij 1914 = 100) za januar 183.2, za februar 183.4, za marec 180.1, za april 181.4, za maj 180.4, za junij 178.3, za julij 173.3, za avgust 170.6, za september 169.9, za oktober 169, za november 168.5 in za december 169.5. V l. 1923 je znašala indeksna številka za mesec januar 174.7 in za mesec december 182.5.

Naraščanje brezposelnosti v Avstriji. — Za presojo, ali in v koliko je napredovala sanacija Avstrije, je najzanesljivejše merilo statistika brezposelnosti. V juliju l. l. je bilo brezposelnih 50.000 oseb. Njihovo število pa je narastlo do srede januarja t. l. na 173.000 in je znašalo koncem januarja t. l. že 180.000. To je najvišje število, odkar se je pričelo s sanacijo. Porast brezposelnosti je povzročila v prvi vrsti nastopajoča zima, ki je onemogočila stavbeno delavnost na Dunaju, in vremenske prilike, ki so marsikatero podjetje, opremljeno na vodni pogon, prisilile vsled pomanjkanja vode ukiniti obratovanje. Niso pa to edini vzroki za brezposelnost, ker se v sosednih državah ob enakih prilikah obratovanje nemoteno nadaljuje in se je brezposelnost zmanjšala, ne pa zvečala. Poznavalci razmer trdijo, da povzročajo brezposelnost splošne gospodarske razmere v Avstriji, osobito težave, najti za svoje produkte primerna tržišča, in visoke obrestne mere. Kljub temu pa upajo, da se bodo razmere spomladi izboljšale, ker spomladi brezposelnost praviloma pada.

Bolgarski adresar za leto 1924/1925. Bolgarske Trgovske in obrtniške zbornice so ravnokar izdale adresar Bolgarije za leto 1924/1925 v bolgarskem, francoskem in nemškem jeziku, z angleškim registrom posameznih strok. Vsebina adresarja je: I. del: Bragorov; Trgovske in obrtniške zbornice v Bolgariji; Pravilnik za informacijsko službo pri trgovskih in obrtniških zbornicah; Borze; Borza v Sofiji; Blagovne borze; Inozemske borze v Bolgariji; Bolgarske zbornice v inozemstvu; Trgovske zbornice v Bližnjem Vzhodu; Poslaništva in konzulati; Poslaništva in konzulati Bolgarije v inozemstvu; Inozemska poslaništva in konzulati v Bolgariji; Državne bolgarske banke; Bolgarska Narodna banka; Bolgarska poljedelska banka; Bolgarska centralna zadružna banka; Mednarodna banka Bolgarije; Rudokopi in mineralne vode v Bolgariji. — Samo v bolgarskem jeziku: Strokovne zveze in organizacije; Trgovske in strokovne šole; Tržni dnevi in semnji v Bolgariji; Ministrstva in oddelki kakor tudi direkcije; Carinarnice v Bolgariji; Poštni tarif; Gospodarski, tehnični in strokovni listi v Bolgariji; Tarif bolg. Narodne banke. — II. del: Krajevni register; Strokovni register; Angleški, francoski, nemški strokovni glosar; Naslovi, urejeni po mestih in strokah; Dodatek: III. del: Seznam oglasov; Oglasi. Adresar vsebuje več kot 1000 strani, oblika 23/31 centimetrov, lepo vezan, nudi pravo sliko trgovine in industrije Bolgarije. Knjiga je velike važnosti za inozemce, ki hočejo navezati z Bolgarijo nove odnošaje ali pa poglobiti že obstoječe. — Cena 5 dolarjev brez vsakega porta. **Knjigo se more naročiti pri Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani proti predplačilu v iznosu 5 dolarjev.**

Ljubljanska borza.

Sreda, 11. februarja 1925.

Blago: Deske, 20, 25, 30 mm, monte, fco meja bl. 560; trami, 3/3, 3/4, 4/4, 5/6, 5/7, 6/8, fco meja den. 350, bl. 375; remeljni, 70/80, 35/70, fco meja bl. 570; frizi od 4—9, od 25—60, I. in II. vrsta, fco meja den. 1340, bl. 1360; bukova drva, 1 m dolž., napolsuha, fco nakladalna postaja 2 vag. den. 19, bl. 20, zaklj. 19; okroglice, 1 m dolž., fco nakladalna postaja 1 vag. den. 17, bl. 18, zaklj. 17. Pšenica domača, fco Ljubljana den. 460, bl. 490; otrobi fini pšenični, jutaste vreče, b/n, fco vagon Ljubljana bl. 240; otrobi pšenični, fini, pol-juta vreče, pol-papirn. vreče, fco Postojna trz. bl. 250; koruza nova, februar, par. Ruma bl. 215; koruza nova, februar, fco Postojna trz. 5 vag. den. 270.50, bl. 270.50, zaklj. 270.50; koruza nova, dobavitev marec, fco Postojna tranz. bl. 290; koruza nova, dobavitev april, fco Postojna tranz. bl. 295; koruza nova, def., umetno suš., loco Ljubljana bl. 250; činkvantin, prompten, fco Postojna trz. bl. 340; rž, par. Ljubljana bl. 490; oves srbski, par. Ljubljana bl. 340; oves bački, rešetan, fco Ljubljana bl. 360; proso prekmursko, fco Dolnja Lendava bl. 300; krompir beli, semenski, fco gor. post. bl. 156; krompir rudečkasti, semenski, fco štaj. post. bl. 185; fižol koks, Ia, štaj., b/n, fco vagon Postojna tranz. bl. 525; fižol ribničan, čišč., b/n, fco Postojna tranz. den. 340; fižol mandolon, b/n, fco Postojna tranz. bl. 465.

Vrednote: 7% invest. pos. iz l. 1921 bl. 65; 4½% Kranj. dež. meliorac. pos. iz l. 1911 den. 22, bl. 22. zaklj. 22; Loter. 2½% drž. renta za voj. škodo den. 130, bl. 133; Celjska pos. den. 209, bl. 213; Merkant. banka den. 115, bl. 116, zaklj. 115; Prva hrv. šted. den. 894, bl. 900; Slavenska banka bl. 75; Str. tov. in liv. bl. 147; Trbov. prem. dr. den. 405, bl. 405, zaklj. 405; Zdr. pap. Vevče den. 100; Stavbna družba, den. 28, bl. 290; Ljublj. kred. banka, den. 235.

Tržna poročila.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem, 6. t. m., se je pripeljalo 99 svinj in 1 koza, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 100 do 112.50 Din; 7—9 tednov 175 do 225; 3—4 mesece 300 do 350; 5—7 mesecev 625 do 700; 8—10 mesecev 800 do 875; 1 leto 1375 do 1625; 1 kg žive teže 11.25 do 12.50; 1 kg mrtve teže 16.25 do 17.50 Din. Prodalo se je 71 komadov.

Tržne cene v Beogradu. — Ako računimo indeksno številko za najvažnejše življenjske potrebščine v mesecu decembru l. 1924 s 100 točkami, izkazuje pregled cen v mesecu januarju t. l. porast na 104.65 točk. Podražilo se je predvsem kruh na 110.88 in zelenjava ter sadje na 104.34 točk, pocenila pa jajca na 94.52, mesni produkti na 99.72 in kolonijalno blago na 99.35 točk.

Tržne cene jajc v Avstriji. — V avstrijski veletrgovini notira jugoslovansko blago (prima) 1700, Ogrsko 1600 in domače 1600. Iz Rumunije in Bulgarske ni v zadnjem času došlo na avstrijski trg nič jajc, pač pa se v najkrajšem času pričakuje več vagonov iz Rusije. Na zalogi se nahajajoče nesveže blago se težko prodaja po 1200—1300 K.

Povprečne cene za življenske potrebščine na Francoskem v mesecu januarju 1925. Goveja živina (zaklana) 6.50 fr. za kg, pšenica (100 kg) 130—132, ječmen 108—115, koruza 108—115, moka 162—163, fižol 180—200, seno 24—28, sladkor 280—290, kava 1300—1500 fr.

Sladkorni trg na Turškem. — Turška konzumira veliko inozemskega sladkorja, katerega uvaža iz Češkoslovaške, Amerike in Holandske. V zadnjem času se najbolj popražuje po češkoslovaškem sladkorju. Na turškem trgu se bo v doglednem času pojavil tudi bulgarski sladkor, ker bulgarska vlada jako pospešuje to industrijo, ki je pokazala v zadnji kampanji neobičajno ugodne uspehe. Ako bo bulgarski produkt dober, bo vsled nizkih prevoznih stroškov mogel izdatno tekmovati s produkti drugih oddaljenejših držav. Naš izvoz nima ugodnih izgledov, ker so naši produktivni centri preveč oddaljeni od Trsta, preko katerega nam je na razpolago edina pot, ki pride sedaj v pošte v. Z ureditvijo prevoza po Donavi in preko Soluna se bodo brezdvoma ustvarili ugodnejši pogoji za plasiranje naših produktov na turškem tržišču. Turčija do sedaj nima nobene lastne tovarne sladkorja, ustanovila pa je v zadnjem času delniško družbo s kapitalom 300.000 turških lir, ki ima nalogo, da osnuje prvo sladkorno tovarno v Turčiji.

Dobava, prodaja.

Prodaja konjskega gnoja se bo vršila v vojašnici 16. artiljerijskega polka v Ljubljani dne 20. februarja t. l. ob 10. uri dopoldne.

Dobave. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 24. februarja t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici glede dobave telefonskega materijala. — Dne 26. februarja t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici glede dobave telegrafsko-telefonskega materijala. — Dne 5. marca t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave bakrenih cevi.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Najboljši šivalni stroj je edino le Josip Petelinc-a znamke Gritzner in Adler za rodbino, obrt in industrijo Ljubljana blizu Prešernovega spomenika Pouk v vezenju brezplačen. Večletna garancija. Delavnica za popravila Na veliko Telefon 913 Na malo

Posetite
8. dunajski mednarodni velesejem
(spomladanski velesejem)
od 8. do 14. marca 1925.
Mednarodna vzorčna razstava industrijskih in obrtniških proizvodov.
Cene brez konkurence!
125.000 posetnikov, od tega 25.000 inozemskih kupcev in 70 držav.
Znatno znižane cene vožnje na avstrijskih železnicah.
Prehod preko meje z vplačano takso za potni vizum od 15.000 avstrijskih kron. (Dolarjev —'25.)
Pojasnila daje
»WIENER MESSE A. G. WIEN VII.«
Častna zastopstva v Ljubljani:
Avstrijski konzulat, Turjaški trg 4.
Društvo za promet stranaca v Sloveniji.
»Putnik« d.d. za saobračaj putnika, Aleksandrova c. 8.
Josip Zidar, Dunajska cesta 31.

NAHRBTNIKE lastnega proizvoda nudi najceneje IVAN SAVNIK, Kranj (Slovenija). Zahtevajte cenik!

Tvrdka IVAN PERDAN nasledniki v Ljubljani.
Glavna zaloga Ciril Metodovih vžigalic.
Veletrgovina špecerijskega in kolonijalnega blaga na debelo in na drobno po najnižjih dnevnih cenah.
Zahtevajte cenike!

Vaši odjemalci Vam postanejo stalni, če jih z dobrim blagom ceno postrežete. :: - :: To je pralni prašek Rodin kateri snežno in bliščeče belo pere. Dobi se v vseh veletrgovinah.

Veletrgovina A. ŠARABON v Ljubljani priporoča špecerijsko blago raznovrstno žganje moko in deželne pridelke raznovrstno rudninsko vodo Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom. CENIKI NA RAZPOLAGO!

Širite Trgovski list!

TISKARNA „MERKUR“ Trg.-ind. d. d. LJUBLJANA Telefon št. 552
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠT. 13
Tiska časopise, knjige, posetnice, brošure, letake, cenike, pravila itd. itd. Lastna knjigoveznica

Josip Petelinc, Ljubljana Na veliko! (blizu Prešernovega spomenika) ob vodi Na malo!
Priporoča potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, modno blago, pletenine, žepne robce, ščetke, sukance, toaletno blago. Telefon 913 Telefon 913

Lastnik in izdajatelj: »Merkur«, trgovsko-industrijska d. d., Ljubljana. — Odgovorni urednik F. JERAS. Tisk tiskarne »Merkur«, trgovsko-industrijske d. d.